

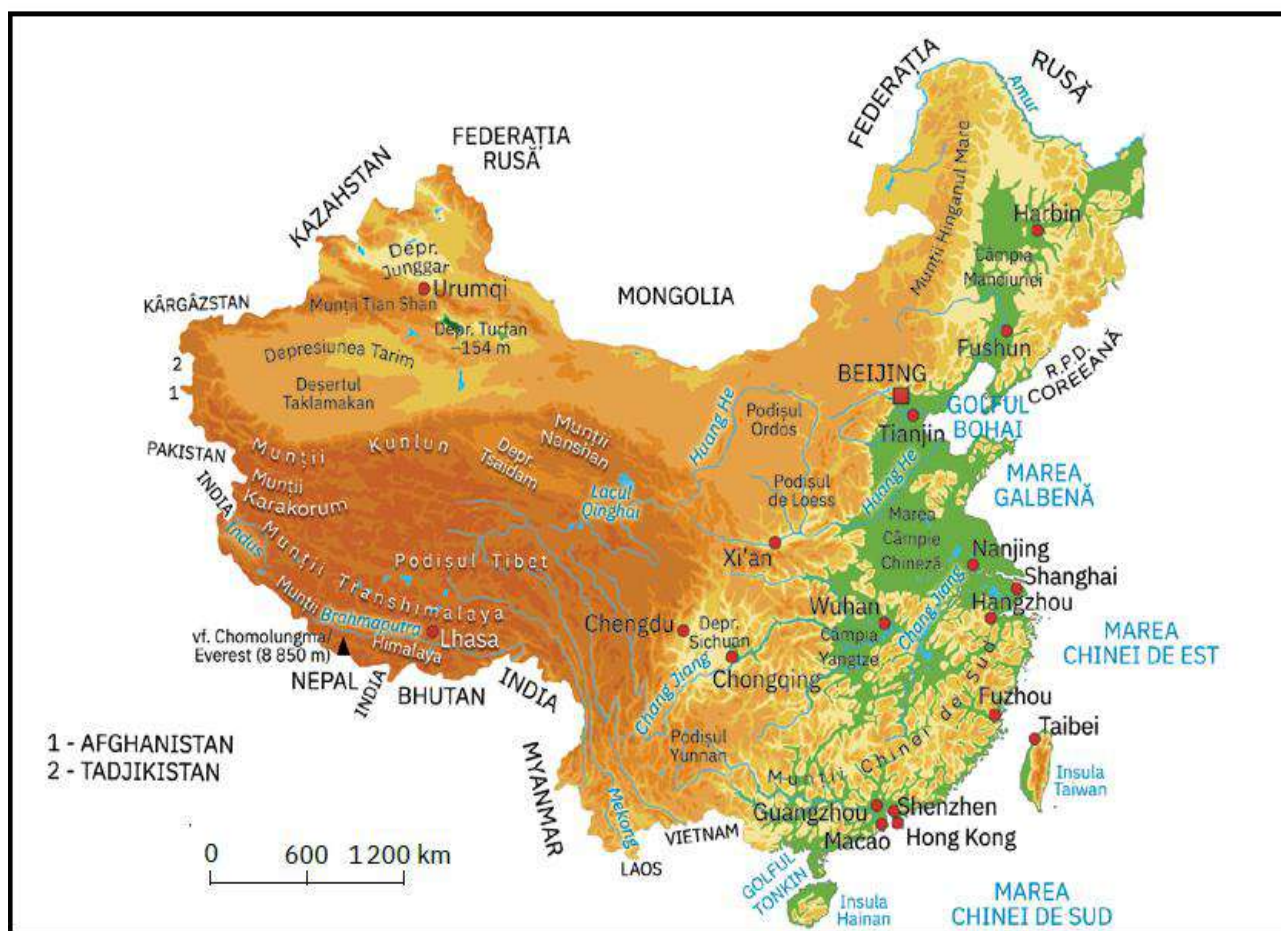
ROLUL UNOR STATE ÎN SISTEMUL MONDIAL ACTUAL

REPUBLICA POPULARĂ CHINEZĂ

Aplicație practică!!

Pe baza cunoștințelor dobândite anterior și a hărții alăturate, realizați o scurtă caracterizare geografică a statului R.P. Chineze. Veți avea în vedere:

- poziția geografică în cadrul continentului, precum și numele statelor vecine;
- aspecte ale reliefului: principalele unități de relief și altitudinea maximă;
- tipurile de climat;
- aspecte ale hidrografiei: numele oceanului la care are ieșire, al fluviilor care îi străbat teritoriul
- aspecte biopedogeografice

Harta fizică-geografică a R.P. Chineze ¹

Republica Populară Chineză este situată în Asia de Est și are o suprafață de aproximativ 9,6 milioane km², fiind a treia cea mai mare țară din lume ca întindere, după Rusia și Canada. Este un stat unitar, socialist, cu un sistem politic monopartid, aflat sub conducerea Partidului Comunist Chinez, având capitala la Beijing. Teritoriul său se desfășoară de la Oceanul Pacific în est, până la Munții Himalaya în vest, și de la deșerturile aride ale nordului (precum Deșertul Gobi) până la zonele subtropicale și fertile din sud, unde se află delta fluviului Yangtze. Această diversitate geografică determină o mare varietate de climate

(continental, musonic, tropical) și resurse naturale, inclusiv cărbune, minereuri, petrol, gaze naturale, soluri fertile și apă dulce.

Din punct de vedere **demografic**, China are o populație de circa 1,4 miliarde de locuitori (2023), fiind a doua cea mai populată țară a lumii, după India, și reprezentând aproximativ 18% din populația globului, cu o structură etnică predominant populația han (peste 90%), dar și numeroase minorități etnice (uiguri, tibetani, hui, mongoli ș.a.), concentrate mai ales în regiunile vestice și sudice. Această masă demografică uriașă oferă un avantaj semnificativ în ceea ce privește forța de muncă, dar generează și provocări majore legate de urbanizare, migrație internă, îmbătrânirea populației și asigurarea serviciilor sociale și medicale. China se confruntă cu probleme demografice majore, precum îmbătrânirea accelerată a populației și scăderea natalității, în ciuda renunțării la politica „copilului unic”. Populația activă este în declin, ceea ce pune presiune pe sistemele de pensii și sănătate. De asemenea, există un

desechilibru între sexe, cauzat de preferința tradițională pentru băieți. În zonele rurale, migrarea tinerilor către orașe lasă în urmă o populație îmbătrânită și slab sprijinită. Aceste tendințe pot afecta dezvoltarea economică sustenabilă a țării.

² Politica „O familie, un copil” a fost o măsură demografică extrem de controversată, aplicată de Republica Populară Chineză între anii 1979 și 2015, cu scopul de a

limita creșterea rapidă a populației. Începând cu anul 2016 cuplurile căsătorite pot să aibă doi copii. Vechea lege care permitea nașterea unui singur copil în familiile chinezilor pentru a preveni suprapopularea a dus la un dezechilibru imens între sexe, precum și la diminuarea numărului de angajați tineri, care trebuie să sprijine un număr din ce în ce mai mare de persoane în vârstă.

Activitate!! Dezbateri – „Politica demografică a Chinei: succes sau eșec?”

Format: Echipe pro și contra

Sarcină: Elevii analizează efectele politicii „un copil” și vin cu soluții pentru problemele actuale: îmbătrânirea populației, dezechilibrul de gen, migrația rural-urbană.

Gândire critică: Compară politici demografice din alte țări (ex. Franța, Japonia) și propune modele alternative.

Procesul de urbanizare în China a cunoscut o dezvoltare spectaculoasă în ultimele decenii, ca rezultat al creșterii economice rapide, industrializării și migrației interne masive din zonele rurale către cele urbane. În 2023, aproximativ 65% din populația Chinei locuia în mediul urban, față de doar 20% în anii 1980. Această transformare rapidă a dus la apariția unor megapolisuri, dar și la provocări sociale, economice și de mediu.

China a investit masiv în infrastructura urbană, dezvoltând rețele moderne de transport (metrou, trenuri de mare viteză), locuințe, parcuri industriale și centre comerciale. Urbanizarea a fost un motor esențial al creșterii PIB-ului, dar a generat și probleme precum poluarea aerului, aglomerarea, inegalitățile sociale și presiunea asupra resurselor (apă, energie, terenuri).

Printre cele mai mari și importante metropole din China se numără: Beijing – capitala țării, centru politic, administrativ și cultural, cu o populație de peste 21 milioane locuitori; găzduiește instituții guvernamentale, universități de prestigiu și sedii ale marilor companii chineze; Shanghai – cel mai mare oraș al Chinei, centru financiar global, cu peste 25 milioane locuitori; este renumit pentru arhitectura sa modernă, portul său uriaș și zona economică Pudong; Guangzhou – situat în sudul Chinei, face parte din regiunea economică Delta Râului Perlelor, un important centru industrial și comercial, conectat cu orașele Shenzhen și Hong Kong; Shenzhen – fost sat pescăresc transformat într-un mare centru tehnologic, considerat „Silicon Valley-ul Chinei”; are o populație de peste 17 milioane locuitori și este sediul unor giganți IT precum Huawei sau Tencent; Chongqing – un oraș interior uriaș, cu un statut administrativ special, care joacă un rol-cheie în dezvoltarea regiunilor vestice ale țării. Urbanizarea Chinei este un fenomen complex, care continuă să modeleze profund structura socială și economică a țării, influențând totodată echilibrul regional și global.

³ Shanghai

Activitate!! Harta interactivă–„Explorăm megapolisurile Chinei”

Instrumente: Google Earth / platforme GIS

Sarcină: Elevii cercetează caracteristicile orașelor Beijing, Shanghai, Shenzhen etc. și realizează o prezentare multimedia.

Provocare critică: Identifică avantaje și riscuri ale urbanizării rapide. Pot orașele chineze deveni modele pentru viitor?

Pe plan **economic**, China este a doua putere mondială, cu un PIB de 17,79 trilioane USD în 2023 (conform datelor Băncii Mondiale), după SUA. Această dezvoltare economică rapidă, cu o medie anuală de aproximativ 10% în ultimele decenii, a fost însoțită de un proces de modernizare urbană accelerată, industrializare masivă și investiții în infrastructură, dar și de probleme ecologice, disparități regionale și sociale.

Resursele naturale joacă un rol important în economia Chinei, susținând dezvoltarea industrială rapidă a țării. China este bogată în cărbune, minereuri de fier, cupru, aur și alte metale rare esențiale pentru tehnologie și industrie. Este cel mai mare producător și consumator de cărbune din lume, acesta fiind principalul său combustibil energetic. De asemenea, deține rezerve importante de metale rare, esențiale în fabricarea de echipamente electronice și militare. Totuși, în ciuda acestor resurse, China depinde semnificativ de importurile de petrol și gaze pentru a-și susține nevoile energetice. Gestionarea sustenabilă a resurselor și reducerea poluării au devenit priorități în politicile economice recente.

China este un important producător agricol mondial, în ciuda faptului că doar 7% din terenurile arabile ale lumii se află pe teritoriul său. Terenurile cultivate (aproximativ 1.270.000 km²) sunt folosite eficient pentru producerea unei game variate de culturi – orez, grâu, porumb, legume – dar și pentru creșterea animalelor, China fiind unul dintre liderii globali în producția de carne. Agricultură asigură securitatea alimentară a unei populații de peste 1,4 miliarde de locuitori, rămânând un pilon vital în economia națională.

Sectorul industrial este motorul principal al economiei chineze. China este supranumită „atelierul lumii”, fiind lider global în producția de electronice, textile, mașini, oțel și echipamente

industriale. Rafinarea materiilor prime, construcțiile navale și industria auto completează peisajul industrial vast.

Rețeaua de transporturi este una dintre cele mai extinse și moderne la nivel global. Sistemul feroviar de mare viteză este cel mai lung din lume, facilitând conexiuni rapide între principalele orașe. Autostrăzile, porturile maritime de mare capacitate (precum Shanghai sau Shenzhen) și aeroporturile moderne contribuie la eficiența logistică, susținând comerțul intern și internațional.

În paralel, sectorul serviciilor s-a extins considerabil, mai ales în domeniile bancar, tehnologic și turistic. Turismul intern și internațional cunoaște o dezvoltare rapidă, datorită atracțiilor culturale, istorice și naturale ale Chinei, precum Marele Zid, orașele imperiale, peisajele din Zhangjiajie sau Tibetul.

În concluzie, economia Chinei este un model complex și dinamic, în care tradiția agricolă, forța industrială, inovația tehnologică și conectivitatea modernă contribuie împreună la menținerea statutului său de putere economică mondială. Pe lângă utilizarea militară, China investește masiv în **energia nucleară civilă**. În prezent, țara are peste 50 de reactoare nucleare funcționale și alte câteva zeci în construcție. Scopul este dublu: reducerea dependenței de cărbune și combaterea poluării, dar și asigurarea unei surse stabile de energie pentru economia în plină expansiune. China dezvoltă și tehnologii nucleare avansate, precum reactoare cu neutroni rapizi sau reactoare cu toriu, un tip de combustibil nuclear mai sigur și mai curat. Astfel, China aspiră să devină lider global în energie nucleară până la jumătatea secolului XXI. China a intrat oficial în clubul statelor nucleare în anul 1964, când a testat prima sa bombă atomică. De atunci, programul militar nuclear chinez a evoluat constant. Astăzi, China deține sute de focose nucleare, rachete balistice intercontinentale și submarine cu lansatoare nucleare, devenind una dintre puținele țări cu o „triadă nucleară” completă:

capacitatea de a lansa arme nucleare de pe uscat, din aer și de pe mare. Spre deosebire de alte state nucleare, China a declarat în mod oficial politica de „No First Use” – angajamentul de a nu utiliza armele nucleare decât ca răspuns la un atac nuclear. Totuși, în contextul tensiunilor internaționale și al competiției cu Statele Unite, arsenalul Chinei este în continuă extindere și modernizare.

⁴ Beijing, paradă militară

Activitate!! Analiză de surse – „China, între ‘No First Use’ și modernizarea arsenalului”

Elevii lucrează cu articole/opinii internaționale.

Dezbateri: E politică de pace sau strategie de intimidare?

Activitate: Decizie strategică – „Ce tip de energie dezvoltăm?”

Elevii analizează opțiuni: nucleară vs. regenerabilă.

China a devenit o **putere cosmică** de prim rang, dezvoltând un program spațial propriu coordonat de Administrația Națională Spațială Chineză (CNSA). Printre cele mai importante realizări se numără construirea stației spațiale Tiangong, complet funcțională din 2022, care servește ca alternativă la Stația Spațială Internațională, de la care China a fost exclusă. China a înregistrat progrese remarcabile în explorarea Lunii și a planetei Marte: sonda Chang'e 4 a fost prima care a aselenizat pe fața nevăzută a Lunii în 2019, iar Chang'e 5 a adus probe lunare pe Pământ în 2020. Rachetele Long March și sistemul de navigație BeiDou reflectă capacitatea Chinei de a dezvolta tehnologii proprii performante. De asemenea, China lansează sateliți pentru alte state, consolidându-și influența globală. Ambițiile sale includ trimiterea unui echipaj uman pe Lună până în 2030 și construirea unei baze lunare, demonstrând implicarea activă în competiția pentru resursele spațiale.

China deține una dintre cele mai mari și mai bine echipate armate din lume, Armata Populară de Eliberare (APE), formată din forțele terestre, navale, aeriene, forțele rachetelor și forțele de sprijin strategic. Cu un efectiv de peste două milioane de militari activi, China investește masiv în modernizarea capacităților sale de apărare, dezvoltând tehnologii de ultimă generație în domeniul armamentului, inteligenței artificiale și războiului cibernetic. În ultimii ani, Beijingul a lansat avioane de luptă de generația a cincea (precum J-20), portavioane moderne și sisteme avansate de rachete balistice și hipersonice.

Flota navală chineză este acum cea mai numeroasă din lume, reflectând ambițiile maritime ale statului în zone precum Marea Chinei de Sud. China are și un arsenal nuclear semnificativ, aflat sub control strict, dar în curs de extindere. Politica de apărare este marcată de o combinație între protejarea suveranității teritoriale (mai ales în privința Taiwanului) și proiectarea puterii în regiuni strategice ale Asiei și dincolo de aceasta. Prin forța sa militară, China își consolidează statutul de actor global influent.

Activitate!! Misiune virtuală – „Proiectează o bază lunară chineză”

Elevii propun structura și rolul unei baze lunare (resurse, știință, geopolitică).

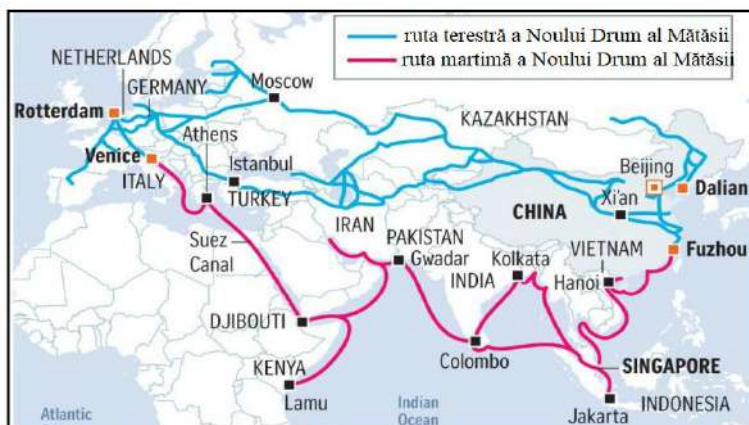
Întrebare critică: Care sunt implicațiile morale și politice ale expansiunii spațiale?

Activitate!! Comparație critică – „Cursa spațială: China vs. SUA”

Elevii investighează diferențele în obiective și metode.

Reflectă asupra modului în care spațiul devine o nouă arenă geopolitică.

Rolul geostrategic al Chinei în economia și geopolitica mondială

China are un rol geostrategic major în economia globală, fiind principalul exportator mondial și un centru industrial de neînlocuit în numeroase lanțuri de aprovizionare. Prin inițiativa „Belt and Road” (Noul Drum al Mătăsii), China investește masiv în infrastructura de transport, energie și comunicații în peste 60 de țări din Asia, Africa și Europa, consolidându-și influența economică și diplomatică.

Pe plan geopolitic, China urmărește o lume multipolară în care să reducă dominația occidentală, în special a SUA. Este membru permanent al Consiliului de Securitate al ONU, partener strategic în organizații precum BRICS și un actor influent în Asia-Pacific. Prin controlul asupra unor rute comerciale strategice și investiții în porturi, mine, rețele 5G și resurse naturale, Beijingul devine tot mai prezent în regiunile cheie ale globului. Tensiunile din Marea Chinei de Sud, relațiile cu Taiwanul, dar și rivalitatea economică și tehnologică cu Occidentul conturează rolul Chinei ca pivot esențial în echilibrul global al puterii în secolul XXI. În concluzie, China se remarcă printr-o poziție strategică, o forță demografică imensă, un potențial economic uriaș și o influență crescândă în sistemul geopolitic mondial, fiind un actor-cheie atât în Asia, cât și la nivel global.

Activitate!! Analiză de impact – „Cum ne influențează China viața de zi cu zi?”
Se identifică produse, tehnologii și investiții chineze din România și Europa.
Se discută echilibrul între interdependență și suveranitate.

Bibliografie @webografie

Neguț S., Bălțeanu D., Ielenicz M., Neacșu M., Bărbulescu A., Geografie-manual pentru clasa a XI a, Editura Humanitas Educational, 2012
Erdeli G., Ilinca N., Matei E., Costachie S., Șerban C., Geografie. Probleme fundamentale ale lumii contemporane, clasa a XI a, Editura Economica Preuniversitaria, 2006
Posea G., Aur N., Cruceru N., Guran Nica L., Geografie. Probleme fundamentale ale lumii contemporane, clasa a XI a, Editura Niculescu ABC, 2006
Mândruț O., Geografie. Probleme fundamentale ale lumii contemporane, clasa a XI a, Editura Corint Educațional, 2006

¹ harta fizică a Chinei, preluare manual de geografie pentru clasa a VII-a, Edituras Art Klett, pag.36

² <https://edition.cnn.com/2024/08/18/china/china-one-child-policy-hangover-intl-hnk>

³ <https://www.tourlane.de/asien/china/shanghai/>

⁴ <https://www.descopera.ro/dnews/20447202-china-se-pregateste-sa-invadeze-taiwanul>

⁵ <https://www.asiagreen.com/en/news-insights/the-belt-and-road-initiative-and-the-rising-importance-of-china-s-western-cities>

<https://www.cia.gov/the-world-factbook/countries/>

<https://gemini.google.com/>- pentru generare de idei și structurarea schiței

